

TYT

TEMEL YETERLİLİK TESTİ

TARİH

SORU BANKASI

Özgün
Testler

01

Her Konuda
Yeni Soru Tipleri

02

ÖSYM
Tarzı Sorular

03

Tamamı
Video Çözümlü

04

Akıllı Tahtaya
Uyumlu

05

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre bu kitabın tüm hakları, Reel Yayıncılık Basım Dağıtım ve Eğitim Hizmetleri Paz. Tic. A.Ş.'ye aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, kitabın tamamının veya bir kısmının Nego Yayınları'nın yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, bilgisayar ortamına alınması, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması veya başka bir amaçla kullanılması yasaktır.

Bu yasaya uymayanlar, doğabilecek cezai sorumluluğu ve kitabın hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ISBN

978-625-0000-00-0

YAYINA HAZIRLAYANLAR
KOMİSYON

DİZGİ - GÖRSEL TASARIM
Nego Dizgi Grafik

BASKI ve CİLT

Ayrıntı Basım Yayın ve Mat. Hiz. San. Tic. A.Ş.
Saray Mah. 126. Cad. No:20 Kahramankazan / ANKARA

SERTİFİKA NUMARASI 49599

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dînin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerihamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Zamanınızın çok değerli olduğu şu dönemde, iyi hazırlanmış dokümanları kullanarak bu zamanı verimli hâle getirebilir ve daha kalıcı bir öğrenme sağlayabilirsiniz. Elinizdeki kitap; sınavın kapsamı ve zorluğu dikkate alınarak, “Ne Gerekiyorsa O” düşüncesi ışığında, sizleri hedefinize ulaştırmak için özenle hazırlandı.

YKS ye hazırlanmak zorlu bir süreçtir. Bu süreçte işinizi kolaylaştırmak için hazırlanmış olan kitaplar önem arzeder.

Bu kitabımızda tarih dersinin YYS deki TYT konularıyla ilgili sınavda karşılaşılabileceğiniz nitelikte,

- Özgün ve öğretici
- Farklı ve seçici
- Orjinal ve birbirinin tekrarı olmayan test soruları bulunmaktadır.

Kitabımız Temel Yeterlilik Testindeki Tarih konularını içermektedir.

Kitabımızdaki soruları çözdüğünüzde bilgileriniz kalıcı hale gelecek, farklı bakış açıları kazanacak ve böylece TYT de başarınızı artıracaksınız.

Hepinize bu zorlu süreçte başarılar dileriz.

Bu Kitapta Her Konuya Ait Testler Üç Bölümden Oluşmaktadır

1. Kazanım Testleri

Bu bölümde yer alan soruların tamamı öğrencimizin öğrenmiş olduğu konuyu kavramak amacıyla ÖSYM tarafından sorulmuş olan klasik soru modelleri birebir örnek alınarak hazırlanmıştır.

2. Kavrama Testleri

Bu bölümde yer alan soruların tamamı öğrencimizin öğrenmiş olduğu konuyu pekiştirmesi amacıyla ÖSYM soruları örnek alınarak hazırlanmıştır.

3. ÖSYM Tarzı Testler

Bu bölümde yer alan sorular ÖSYM tarafından son yıllarda sorulmuş olan yeni nesil soru modelleri örnek alınarak, önümüzdeki yıllarda sorulması muhtemel soru örnekleri ile hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

Ünite - 1 Tarih ve Zaman

İnsanlığın Hafızası Tarih, Neden Tarih?, Zamanın Taksimi8

Ünite - 2 İnsanlığın İlk Dönemleri

İnsanlığın İlk İzleri, Yazının Gelişimi, İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları, İnsan ve Göç, Kabileden Devlete, Kanunlar Doğuyor16

Ünite - 3 Orta Çağ'da Dünya

Orta Çağ'da Siyasi Yapılar, Tarımdan Ticarete Ekonomi, Orta Çağ'da Ordu, Kanunlar Gelişiyor24

Ünite - 4 İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası

Avrasya'da İlk Türk İzleri, Boylardan Devlete, Türklerde Coğrafya İle Oluşan Yaşam Tarzı, Kavimler Göçü, İlk Türk Devletleri ve Komşuları.....32

Ünite - 5 İslam Medeniyetinin Doğuşu

İslamiyet'in Doğduğu Dönemde Dünya, İslamiyet Yayılıyor, Emeviler, Abbasi Devleti ve Türkler, Bilim Medeniyeti.....44

Ünite - 6 Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri

Türklerin İslamiyet'i Kabulü, İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi, Oğuzların İslamiyet'i Kabulü, Büyük Selçuklu Devleti'nde Yönetim ve Toplum Yapısı54

Ünite - 7 Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye

Türklerin Anadolu'ya Yerleşme Süreci, Anadolu'ya Türk Göçleri ve Bu Göçlerin Sosyokültürel Etkileri, Anadolu'nun İlk Türk Siyasi Teşekkülleri, Hilal ve Haç Mücadelesi, Moğol İstilasası ve Anadolu62

Ünite - 8 Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453)

1302-1453 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler, Osmanlı-Bizans İlişkileri, Rumeli'deki İskân ve İstimâlet Politikası, Anadolu'da Türk Siyasi Birliğini Sağlama Çabaları.....70

İÇİNDEKİLER

Ünite - 9 Savaşçılar ve Askerler & Osmanlı Medeniyeti

Beylik Dönemi'nde Osmanlı Askerî Yapısı, Tımar Sistemi, Devşirme Sistemi ve Yeniçeri Ocağı, Anadolu'nun İslamlaşmasında Mutasavvıflar, Osmanlı Devleti'nde Yönetici Sınıf (Askerî Sınıf), Osmanlı'da Kültürel Faaliyetlerin Sosyal Hayata Etkisi 78

Ünite - 10 Dünya Gücü Osmanlı (1453-1600)

1453-1520 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler, İstanbul'un Fethi, Türk İslam Dünyasında Birliği Sağlama Çabaları, 1520-1595 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler, Dünya Gücü Osmanlı Devleti, Osmanlı Devleti'nin Kara ve Deniz Politikaları 86

Ünite - 11 Osmanlı Merkez Teşkilatı ve Toplum Düzeni

Saray ve Şehir Kültürü, Gelenekler Işığında Devlet İdarecisi, Millet Sistemi, Fethedilen Yerlerdeki Kültürel Değişim, Toprak Mülkiyeti ve Çifhane Sistemi, Lonca Teşkilatı, Vakıfların Sosyal Hayattaki Yeri ve Önemi 94

Ünite - 12 Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)

1595-1700 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler, XVII. Yüzyıl Siyasi Rekabetinde Osmanlı Devleti, Açık Denizlerde Siyasi ve Ticari Rekabet, 1700-1774 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler 102

Ünite - 13 Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı

XVII-XVIII. Yüzyılda Avrupa'da Meydana Gelen Değişimler, Osmanlı İdari, Askerî ve Ekonomik Yapısında Meydana Gelen Değişimler, XVII-XVIII. Yüzyılda Osmanlı Islahat Hareketleri 110

Ünite - 14 Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri

İhtilaller ve Osmanlı Devleti'ne Yansımaları, Sömürgecilik Faaliyetleri, Askerî Sistemde Modernleşme Çabaları, XIX. Yüzyılda Osmanlı Sosyal Hayatındaki Gelişmeler 118

Ünite - 15 Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)

1774-1914 Yılları Arasında Yaşanan Siyasi Gelişmeler, Osmanlı Devleti'ne Yönelik Stratejik Tehditler, Demokratikleşme Faaliyetleri, Osmanlı Siyasi Hayatına Darbelerin Etkileri 128

İÇİNDEKİLER

Ünite - 16 XIX ve XX. Yüzyılda Değişen Sosyo-Ekonomik Hayat

Osmanlı Devleti'nde Sanayileşme Çabaları, Nüfus Hareketleri, Modernleşme ve Değişim136

Ünite - 17 XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya

Mustafa Kemal'in Hayatı, XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı (1914-1918),
Mondros Ateşkes Anlaşması (30 Ekim 1918)144

Ünite - 18 Millî Mücadele Hazırlık Dönemi

İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadeleye Hazırlık, Büyük Millet Meclisinin Açılması (23 Nisan 1920),
Sevr Antlaşması (10 Ağustos 1920) 158

Ünite - 19 Kurtuluş Savaşı

Millî Mücadelede Doğu ve Güney Cepheleeri, Millî Mücadelede Batı Cephesi, Mudanya'dan Lozan'a172

Ünite - 20 Atatürkçülük ve Türk İnkılabı

Türk İnkılabı, Atatürk İlkeleri ve İnkılapları, Atatürk İlke ve İnkılaplarının Önemi186

Ünite - 21 İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya

Atatürk Dönemi İç Politika Gelişmeleri ve Türk Dış Politikası (1923-1938), İki Dünya Savaşı
Arasındaki Dönemde Dünyada Meydana Gelen Siyasi ve Ekonomik Gelişmeler200

Ünite - 22 II. Dünya Savaşı Sürecinde / Sonrasında Türkiye ve Dünya

II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye, II. Dünya Savaşı'nın Sonuçları, Savaş Sonrası Türkiye,
İki Kutuplu Dünya ve Türkiye, 1950'li Yıllarda Türkiye 208

Ünite - 23 Toplumsal Devrim Çağı / XXI. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye ve Dünya

1990 Sonrası Türkiye'deki Gelişmeler, 1990 Sonrası Dünyadaki Gelişmeler.....218

1. Çağımız teknoloji çağıdır. İnsanoğlu, icat ettiği aletler sayesinde uzaya gitmekte, insan eliyle yapılacak işlemler, çok kısa sürelerde bilgisayarlara yaptırılmaktadır. Ama bütün bu gelişmeler, tarihi ihmal edilebilir hâle getirmemekte; aksine çağımızı aynı zamanda “tarihçi kafasıyla düşünme çağı” hâline sokmaktadır.

Çağımız ve tarih bilimi ilişkisini yorumlayan bu sözlerden hareketle ulaşılabilecek en önemli yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojinin gelişmesi insan yaşamının kolaylaşmasında büyük bir etkidir.
- B) Günümüzde insanlığın ulaştığı bilimsel seviye, tarihî hadiselerin doğru anlaşılmasına olan ihtiyacı daha da artırmıştır.
- C) Çağımız teknolojinin gelişmesinde tarihî tecrübelerden yararlanılmasının katkısı büyüktür.
- D) Teknolojik alanda büyük buluşlar yapan toplumlar, geçmiş yaşanmışlıklara takılıp kalmayanlardır.
- E) Geleceği doğru planlayan ve kendini buna hazırlayan toplumlar, bugünü iyi değerlendirenlerdir.

2. Tarih biliminin çok geniş olan araştırma konusu içerisinde olaylar ve olgular yer alır. Olay; tarihte insanlığı etkileyen konularda kısa sürede meydana gelen, kendine has özellikleri olan, somut bilgiler içeren, başlangıç ve bitiş süreleri belli olan gelişmelerdir. Olgu ise olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede meydana gelen değişimlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin tarihî olguyu örneklendiren durumlardan biri olduğu savunulabilir?

- A) Malazgirt Savaşı'nın kazanılması
- B) Ankara Savaşı sonucunda Anadolu Türk birliğinin bozulması
- C) Haçlı Seferlerinin düzenlenmesi
- D) Türkler arasında yerleşik yaşamın yaygınlaşması
- E) Moğol istilasının Türklerin kitlesel göçüne yol açması

3. Sosyal bir bilim olan tarih, bilinmeyene yönelerek onu kendi yöntemleriyle keşfetmeye çalışır ve bilimsel bilgiyi ortaya çıkarmak için kaynaklardan yararlanır. Çünkü tarihî bilgiye kaynaklık eden malzemeler olmadan tarihî gerçekleri ortaya çıkarmak ve onları yazmak mümkün değildir. Tarihî olayların yaşandığı döneme ait her türlü bulgular “birinci el kaynak” olarak isimlendirilmiştir. İkinci elden kaynaklar ise birinci elden kaynaklara dayanılarak hazırlanmıştır.

Buna göre kaynakların “birinci” veya “ikinci” elden şeklinde tasnifinde etkili olan temel unsur olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Kaynağın, başka bulgularla da desteklenmesi
- B) Kaynağın ait olduğu zaman dilimi
- C) Kaynağın ortaya çıkarıldığı zaman dilimi
- D) Araştırmacının kaynağa verdiği önem sırası
- E) Kaynağın içerdiği bilginin doğruluğu

4. Tarih biliminin çok geniş bir araştırma alanı vardır. Bu durum, tarihî olayların bir bütünlük hâlinde ve kesintisiz işleyen süreci içinde incelenmesini imkânsız kılmıştır. Buna çözüm olarak araştırmacılar, inceleme ve öğretimi kolaylaştırmak için olayları çeşitli şekillerde tasnif etme yoluna gitmişlerdir.

Bu bilgiye bağlı olarak tarihî olayların;

- I. konusu,
- II. mekânı,
- III. günümüze etkisi,
- IV. zamanı

unsurlarından hangilerinin bu tasnifte etkili olduğu savunulabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II ve IV

5. Herkes tarih yapabilir ancak sadece büyük bir adam tarih yazabilir. (Oscar Wilde)
- Tarih bir kâğıt parçası üzerine basılmış harflerden ibarettir, önemli olan tarih yapmaktır, yazmak değil. (Otto Von Bismarck)
- Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan, yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır. (Mustafa Kemal Atatürk)

Tarih bilimi ile ilgili bu görüşlerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tarih bilimine farklı yaklaşımlar olmuş ve farklı tanımlar yapılmıştır.
- B) Devlet adamları ve siyasetçiler tarih yazıcılığının önemini genellikle kavrayamamıştır.
- C) Tarih yapanların aynı zamanda tarih yazmasının önemi ifade edilmiştir.
- D) Tarih yapanlar, tarih yazanların yönlendirmesiyle başarıya ulaşabilir.
- E) Tarih yapmak da tarih yazmak da büyük adamların işidir.

6. Osmanlı tarih yazıcılığının mirası olan İslam ve hanedan merkezli tarih yorumlarına alternatif olarak Atatürk Dönemi'nde ortaya çıkan tarih anlayışı, Türklerin dünya uygarlığının gelişiminde önemli bir yere sahip olduğunu ortaya koymaya çalışmıştır.

Buna göre Atatürk Dönemi'ndeki tarih anlayışı için;

- I. Milliyetçilik fikrini ön plana çıkarmıştır.
- II. Uygarlığın geliştirilmesini hedeflemiştir.
- III. Osmanlıların Türk tarihi içindeki önemini ortaya koymuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
- D) I ve III E) I, II ve III

7. Tarih öğreniminin bireysel, toplumsal ve evrensel boyutta faydaları vardır.

Aşağıdaki aydın ve devlet adamlarından hangisine ait sözün tarih öğreniminin "toplumsal" faydasını açıklar nitelikte olduğu söylenemez?

- A) Tarihinin sürekliliğini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmeye mahkumdur. Hafızası parça parça kopmuş bir akıl hastası gibi, geçmişiyile, hatıralarıyla ve benliğini terkip eden bütün varlık unsurlarıyla ilgisi kesilmiştir. Yabancı tesir ve müdahalelere, yabancı korumaya hazır ve muhtaç bir hâlde, önce bağımsızlığını sonra da bütün millî şahsiyetini ve varlığını kaybeder. (Peyami Safa)
- B) Bir çınar için toprak altındaki kökleri ne ise ve bu kökler kurudukça çınar nasıl kurumaya başlarsa bir millet için de tarih odur. Tarihini bilen millet, kökü sağlam çınar gibidir. Zamanla eski adet ve ananesini, yaşayış tarzını unutan, tarihini bilmeyen, ecdadının neler yapmış olduğundan haberi olmayan bir millet, kendini ayakta tutan köklerinden birkaçını kurutmuş demektir. Tarih okuyarak onu sulamak lazımdır. (Kâzım Karabekir Paşa)
- C) Eğer bir millet büyükse kendisini tanımakla daha büyük olur. (Mustafa Kemal Atatürk)
- D) Tarih, insanların düşlerinin en aydınlık olanlarını gerçekleştirmek için giriştikleri, umutsuz bir çabadan başka bir şey değildir. (Albert Camus)
- E) Kopmuşuz bizler o öz varlık olan manzaradan. Bahseder gerçi duyanlar o onulmaz yaradan; Derler ki: İnsanda derin bir yaradır köksüzlük; Budur âlemde hudutsuz ve hazin öksüzlük. (Yahya Kemal Beyatlı)

8. Devletler arası siyasi ilişkilerin Yakın Çağ'da giderek gelişmesinin tarih araştırmalarında aşağıda verilen bilim dallarından hangisinin önemini artırdığı söylenebilir?

- A) Antropoloji B) Diplomasi C) Filoloji
- D) Arkeoloji E) Paleografya

1-B	2-D	3-B	4-E	5-A	6-A	7-D	8-B
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1. Aşağıdaki tabloda tarihî çağların başlangıç ve bitiş zamanları verilmiştir.

Devir	Başlangıç	Bitiş
İlk Çağ	MÖ 3200	375
Orta Çağ	375	1453
Yeni Çağ	1453	1789
Yakın Çağ	1789	----

Tabloda yer alan bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Günümüze yaklaştıkça çağların süreleri kısalmıştır.
 B) Kullanılan araç-gereçler çağların isimlendirilmesinde etkili olmuştur.
 C) Çağ değişimlerinde etkili olan olaylarda Türkler ön plandadır.
 D) Çağ kavramının toplumlarca benimsenmesi uzun zaman almıştır.
 E) Merkezî yönetimlerin güçlenmesi çağ değişimlerini hızlandırmıştır.

2. Bir bilim dalı olarak coğrafya; insan ve mekânın karşılıklı etkileşimini araştırarak ortaya koyduğu verilerle çok önemli sonuçlara ulaşılmasını sağlar. Bu sayede coğrafyanın insana, insanların bir araya gelerek oluşturduğu topluma ve kurduğu devlete etkileri daha iyi anlaşılmış olur.

Bir toplumun yaşadığı coğrafyanın o topluma etkisinin aşağıdaki alanlardan hangisinde daha az hissedildiği savunulabilir?

- A) Mimari üslubun gelişme göstermesinde
 B) Toplular arası etkileşimde
 C) Ticaret faaliyetlerinde
 D) Yönetimin demokratik niteliklerinde
 E) Ekonomik uğraş alanında

3. XVIII. yüzyıl filozof ve yazarlarından olan Jean Jacques Rousseau'nun, "Tarih; okuyana, kendi gözünün görme derecesine göre yol gösteren bir kılavuzdur." sözüyle, tarih öğreniminin;

- I. bireysel,
 II. toplumsal,
 III. evrensel

düzeydeki yararlarından hangilerine değindiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) Yalnız III
 D) I ve II
 E) I ve III

4. Tarih biliminin kendine özgü yöntemi ve araştırmanın sağlıklı şekilde yürütülmesini sağlayan aşamaları vardır.

Tarihî olayların incelenmesi sırasında bulunan bir belgede yer alan bilgilerin, başka belgelerde ne şekilde yer aldığı ve doğruluğunun test edilmesi aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tenkit
 B) Terkip
 C) Tarama
 D) Tahlil
 E) Tasnif

5. Hititler ile ilgili yapılan kazı çalışmalarında ulaşılan;

- yıllıklar (anallar),
- Kadeş Antlaşması metni,
- kayalara oyulmuş resim ve kabartmalar

buluntularını incelemek için tarih araştırmacılarının aşağıdaki bilimlerden hangisinin verilerine ihtiyaç duyduğu söylenemez?

- A) Diplomasi
 B) Nümismatik
 C) Filoloji
 D) Etnografya
 E) Paleografya

6. Geçmişin dönemlendirilmesinde izlenen yollardan biri tarihin çağlara ayrılmasıdır. Tarihin çağlara ayrılmasında toplumlar kendi tarihlerindeki önemli olayları esas almışlardır.

Bu durumun;

- I. çağların başlangıç ve bitiş noktaları konusunda tam bir görüş birliğinin olmaması,
- II. çağların sürelerinin günümüze yaklaştıkça kısalması,
- III. çağların benzer isimler taşıması

sonuçlarından hangilerine yol açtığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. Tarihi araştırmalara kaynaklık ederek olayların aydınlatılmasına katkı sağlayan buluntular arasında aşağıdakilerden hangisinin yer aldığı söylenebilir?

- A) Buzullar B) Yosunlar
C) Çömlekler D) Gök taşları
E) Başkalaşım kayaları

8. I. Bir yıl 365 gün 5 saat olarak hesaplanmıştır.
II. On iki yılda bir devreder ve her yıl bir hayvan adıyla anılır.
III. Türklerden başka Çinliler ve Tibetliler tarafından da kullanılmıştır.

On iki Hayvanlı Türk Takvimi ile ilgili verilen bu özelliklerden hangilerinin Türklerin sosyal ve ekonomik uğraşlarını yansıttığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

9. • Tarih, içerdği bilgilerle ferdin kültür seviyesini yükseltir.
• İnsanın algılama, araştırma, anlama, yorumlama ve muhakeme yapma gibi zihinsel becerilerini geliştirir.
• Kişiyi; olayları iyi, kötü, doğru, yanlış, güzel, çirkin gibi kanaatlerle değerlendirme imkânı sunar.
• İnsanda ahlak şuurunun ve manevi değerlerin güçlenmesine katkıda bulunur.

Tarih öğreniminin sağladığı yararlarla ilgili bu bilgilerin;

- I. bireysel,
- II. ulusal,
- III. evrensel

alanlarından hangileriyle ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

10. Tarih, --- inceleyerek açıklığa kavuşturmayı görev edinir. Buna göre tarımsal faaliyetlerden savaşlara ve göçlere; devletlerin kurulup yıkılmasından bilim, sanat ve teknolojiye kadar pek çok olay tarihin konusu içine girer.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) insanın her türlü düşüncesini ve bu düşüncelerin eseri olan faaliyetlerini
B) insan faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan değişimleri
C) yeryüzünün canlı türlerinin yaşamına uygun hâle gelmesi için gereken uzun değişimleri
D) insanların yönlendirdiği gelişmeleri
E) insanların ve toplumların zaman içinde geçirdikleri safhaları

1-A	2-D	3-A	4-A	5-B	6-A	7-C	8-B	9-A	10-C
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

1. "Tarihin daima zamanların ışığı, olayların hazinesi, gerçeklerin tanığı, iyi nasihatlerin ve tedbirin kaynağı, davranışın ve adaletin kaidesi olarak değerlendirilmiş olması boşuna değildir. Tarih olmaksızın yaşadığımız asrın ve ülkenin sınırları içine hapsedilmiş, özel bilgilerimizin ve kendi düşüncelerimizin dar çemberi içine sıkıştırılmış bir şekilde daima, dünyanın geri kalan kısmına karşı bizi yabancı bırakan bir tür çocukluk çağında ve bizden önce gelen ve bizi çevreleyen her şeye karşı derin bir cehalet içinde kalmaktayız."

Belçikalı tarihçi Leon Ernest Halkin'in bu değerlendirmesine göre tarih biliminin insanlığa sağladıkları arasında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bilgi birikiminin sağlanmasına
- B) Evrensel düşüncenin oluşmasına
- C) İnsanlığın gelişim sürecinin hızlanmasına
- D) Geçmişin anlaşılmasına
- E) İnsan-doğa ilişkisinin kurulmasına

2. Tarih; geçmişte yaşamış insan topluluklarının faaliyetlerini yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç ilişkisi içinde, belgelere dayalı olarak, nesnel biçimde inceleyip açıklayan bir bilim dalıdır.

Tarih bilimi ile ilgili yapılan bu tanımdan hareketle;

- I. insanla ilgili gelişmeler,
- II. coğrafi değişimler,
- III. astronomik oluşumlar

unsurlarından hangilerinin tarihin konusunu oluşturduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I ve III

3. Tarih, geçmişteki olayların nedenlerini ve sonuçlarını kendine özgü çalışma yöntemiyle açıklayıp yorumlamaya çalışan sosyal bir bilim dalıdır. Tarihçi bu görevi yerine getirirken fen bilimlerinde olduğu gibi deney metodundan yararlanamaz. Aynı şekilde psikoloji, iktisat (ekonomi) ve toplum bilimi (sosyoloji) gibi bazı beşerî ve sosyal bilimlerin uyguladığı insan davranışlarını gözlemleyip ölçmeye dayalı yöntemleri de kullanamaz. "Bilimsel araştırma yöntemi"ni kullanan tarihçi, elde ettiği bilgi ve belgeleri önce tasnif eder. Daha sonra bunları inceleyip değerlendirir ve elde ettiği verilere dayanarak geçmişti aydınlatmaya çalışır.

Bu metinde;

- I. Tarih nasıl bir bilimdir?
- II. Tarih ile diğer bilimler arasında ne gibi farklılıklar vardır?
- III. Tarih biliminin araştırma yöntemleri nelerdir?

sorularından hangilerinin cevabına yer verildiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
- D) II ve III E) I, II ve III

4. Güneş yılı esaslı takvimi ---- icat etmiş, İyonyalılar, Yunanlılar ve Romalılar geliştirmiştir. Sezar Dönemi'nde geliştirilen ve son düzenlemesi Papa XIII. Gregor tarafından yapılan takvim, günümüzde "---- Takvim" olarak tanınmaktadır.

Yukarıda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Sümerler - Rumi
- B) Mısırlılar - Miladi
- C) Babilliler - Hicri
- D) Sümerler - Gregoryen
- E) Mısırlılar - Jülien

5. "Tarih bilmeyen diplomat pusuladan anlamayan kaptana benzer, her ikisinde de karaya oturma tehlikesi kaçınılmaz sonuçtur." **sözüyle Ahmet Cevdet Paşa'nın, tarih bilimi ile aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişkinin önemini vurguladığı savunulabilir?**

A) Yönetimde adaletin
B) Halkın refah düzeyinin
C) Tarih yazıcılığının
D) Uluslararası ilişkilerin
E) Taşımacılık güvenliğinin

6. **Tarihî olayların sınıflandırılmasıyla ilgili öğrencilerden "hem zaman hem de konuyu kapsayan" bir örnek vermelerini isteyen Mehmet Öğretmen, aşağıdaki cevaplardan hangisini doğru kabul etmiş olamaz?**

A) Tarih öncesi çağlarda siyasal yapıların oluşumu
B) İlk Çağ toplumlarının ekonomik uğraşları
C) Milattan önce Orta Doğu
D) Yakın Çağ'da tarih yazıcılığının gelişimi
E) XX. yüzyıl fikir akımları

7. • MÖ V. yüzyılda yaşamış olan Herodotos'un yazdığı "Historia" adlı eser bu türün ilk örneğidir.
• Bu türde yer ve zaman belirtilmekle birlikte sebep-sonuç ilişkisi üzerinde durulmaz.
• Araştırmaya dayalı bilgilerin yanında mitolojik öğelere de yer verilir.

Yukarıda özellikleri verilen tarih yazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hikâyeci B) Öğretici C) Kronik
D) Neden-nasıl E) Sosyal

8. **Tarih araştırmalarında tarafsızlığın sağlanabilmesi için;**

- I. Olayın günümüzde taşıdığı önem göz önünde bulundurulmalıdır.
II. Olayın incelenmesinde farklı kaynaklardan yararlanılmalıdır.
III. Olayın üzerinden belli bir sürenin geçmesi beklenmelidir.

yöntemlerinden hangilerine dikkat edilmesi gerektiği savunulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

9. **Takvimin icadı ve geliştirilerek kullanımının yaygınlaştırılmasının aşağıdaki bilim dallarından hangisiyle daha çok ilgili olduğu savunulabilir?**

A) Matematik B) Astronomi C) Fizik
D) Coğrafya E) Geometri

10. **Tarih araştırmalarında doğru sonuçlara ulaşabilmek için olayın meydana geldiği dönemle ilgili;**

- I. toplum,
II. ekonomi,
III. siyaset,
IV. inanç ve kültür

etkenlerinden hangilerine dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir?

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve IV
D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

1-E	2-A	3-E	4-B	5-D	6-C	7-A	8-D	9-B	10-E
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

1. "Tarih yazıcılığına dair örnekler ve bu örneklerle ilgili toplumlar" konusunda bir araştırma-ödev etkinliği yapan Perihan, derste sınıfa sunmak için aşağıdaki tabloyu hazırlamıştır.

	Toplum	Tarih Yazım Örneği	D	Y
I.	Hititler	Anallar		3
II.	Kök Türkler	Kitabeler	3	
III.	Osmanlılar	Vakayinameler	3	
IV.	Ruslar	Kronikler	3	
V.	Yunanlılar	Tabletler		3

Perihan'ın tablo üzerinde yaptığı işaretlemelerden hangilerinin hatalı olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve IV
D) I, III ve V E) I, IV ve V

2. Deprem, volkanik patlamalar, su baskınları, kuraklık ve salgın hastalıklar gibi olaylar insanlık tarihinin akışını değiştirebilmesi yönüyle tarihin ilgi alanına dahil olurlar. Örneğin veba gibi kitlesel ölümlere yol açan bir salgın hastalık, devletlerin askerî, ekonomik açıdan ve nüfus bakımından zayıflamasına yol açabilir. Aynı şekilde deprem veya kuraklık gibi afetler de büyük göç hareketlerine neden olabilir.

Tarihin ilgi alanına dahil olduğu ifade edilen bu olayların, tarihin konusunu oluşturan;

- I. insanın bilinçli faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan eserler,
II. toplumlar arası etkileşimler sonucu oluşan değişimler,
III. insanın iradesi dışında gelişen fakat insanlığa etki eden gelişmeler

gruplamalarından hangilerine dahil olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. Fen bilimciler olayları açıklamak için deney ve gözlem yaparken tarihçiler kaynak inceleme yoluyla geçmiş aydınlatmaya çalışırlar. Örneğin fizikçiler ısıtılan metallerin genişlediğini gözlemledikten sonra "Isınan metaller genişler." şeklinde bir genellemede bulunabilirler. Aynı şekilde yer çekimine veya ışığın düz bir çizgide ilerlediğine yönelik genellemeler yaparak deneylerle bunları ispatlama yoluna gidebilirler. Böylece evrensel geçerliliği olan yasalara ulaşabilirler. Deney yönteminin kullanılmadığı tarih biliminde ise 1914 yılında Avusturya - Macaristan İmparatorluğu veliahtının bir suikaste uğramasıyla Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına bakılarak "Suikastler savaşlara yol açar." şeklinde bir tarih yasasına ulaşılamaz. Bununla birlikte tarihî olayların ortak yönlerinden hareketle "Göçebeler askerî alanda yerleşiklere göre daha üstündür." gibi bazı genellemeler yapılabilir.

Buna göre;

- I. Tarih biliminde benzer türdeki farklı olayların aynı sebeplerden kaynaklandığı ya da aynı sonuçları doğurduğu yönünde bir yargıda bulunulamaz.
II. Tarihle ilgili yapılan genellemeler hiçbir zaman fen bilimlerinin evrensel yasaları gibi kesinlik taşımaz.
III. Tarihte kesinlik kazanmış genellemelerin yapılamayacak olmasının nedeni araştırmalarda deney yönteminin kullanılmaması başka bir deyişle nedenlerin tekrar edilememesidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4. İslamiyet'in kabulü ile birlikte hicri takvimi kullanmaya başlayan Türkler, dönem dönem farklı takvimleri de kullanma ihtiyacı duymuşlardır.

Bu ihtiyacın hissedilmesinde aşağıdaki alanlardan hangisinin daha etkili olduğu söylenebilir?

- A) Sanayi B) Sanat C) Tarım
D) İnanç E) Ekonomi

5. Avcılık ve toplayıcılıktan yerleşik hayata geçilmesi, şehir devletlerinin ve imparatorlukların kurulması; siyasi, askerî ve ekonomik mücadeleler; antlaşmalar, yönetim şekilleri, hukuk kuralları, bilimsel alandaki gelişmeler, dinlerin doğuşu ve yayılışı gibi insanı ilgilendiren olayların tamamı tarihin inceleme alanına girer. Tarih geniş kapsamlı bir bilim dalı olduğundan tarihinin başlangıçtan bugüne dünyanın her yerinde yaşanmış olayları bütünüyle araştırıp incelemesi ve anlatması mümkün değildir.

Bu durumun sonucu olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Tarihçi, deney ve gözlem yapma imkânına sahip olmadığı için geçmişini incelerken kaynak olarak adlandırılan tarihî belgelerden yararlanır.
- B) Tarihçi, dağınık hâldeki milyonlarca olay içinden kendisi için anlamlı olanları seçmek ve diğerlerini göz ardı etmek zorunda kalır.
- C) Tarihçi, geçmişe ait metinleri iyi anlamaya çalışmalıdır. Bunun için de yardımcı bilimlerin bütün tekniklerini kullanmak zorundadır.
- D) Tarihçi, geçmiş zamanlarda yaşanmış olayları, bu olaylarda rol almış kişileri ve toplumları anlayabilmek için insan ruhiyatını tanımaya çalışır.
- E) Tarihçi, insanın bilinçli faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan eserler ve değişimlerle birlikte insanın iradesi dışında gelişen eser ve olayları da konu edinmek zorunda kalır.

6. “Vatan ve memleketini seven, devlet ve milletin geleceğini düşünenler, asırlarının olaylarını ve haberlerini kaydederek gelecek nesillere aktarırlar.”

Son dönem Osmanlı aydın, hukukçu ve devlet adamlarından olan Ahmet Cevdet Paşa'nın, bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisinin önemini vurguladığı savunulabilir?

- A) Halkın iradesinin
- B) Tarih yazıcılığının
- C) Ülke ve millet sevgisinin
- D) Özgür düşünce ortamının
- E) Basın özgürlüğünün

7. I. Toplumla ilgili konulara değinmesi
II. Olayları belgelere dayandırarak açıklaması
III. Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurması
IV. Olayın kahramanının hayatına yer vermesi
V. Olayın yeri ve zamanına yer vermesi

Tarih bilimini edebiyattan ayıran özellikler arasında yukarıdakilerden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) II ve IV
D) I, III ve V
E) II, III ve IV

8. Kayseri Kültepe'de yapılan kazılarda Asur diline ait çivi yazısı ile yazılmış kil tabletler bulunmuştur.

Buna göre Kültepe ile ilgili bilgilere ulaşmak isteyen araştırmacıların;

- I. paleografya,
II. arkeoloji,
III. filoloji

bilim dallarından hangilerinin verilerinden faydalanması beklenir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

9. Tarih, mutlak doğru bilgilerden oluşmaz. Yeni belgeler ortaya çıktıkça tarihî bilgiler de yeniden değerlendirilir.

Buna göre tarihî bilgilerin;

- I. görecelidir,
II. pekişebilir,
III. değişebilir,
IV. ispatlanabilir

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu savunulabilir?

- A) I ve III
B) II ve IV
C) I, II ve III
D) I, III ve IV
E) II, III ve IV

1-A	2-C	3-E	4-E	5-B	6-B	7-A	8-E	9-E
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1. Tarihçi, deney ve gözlem yapma imkânına sahip olmadığı için geçmişini incelerken kaynak olarak adlandırılan tarihî belgelerden yararlanır. Kaynaklar birinci ve ikinci elden kaynaklar olarak iki gruba ayrıldığı gibi türlerine göre de çeşitli şekillerde sınıflandırılır.

Sözlü Kaynaklar	Yazılı Kaynaklar	Görsel ve İşitsel Kaynaklar	Tarihî Kalıntılar
K	L	M	N

Tabloda harflerle belirtilen yerlere getirilmesi gereken örnekler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	K	L	M	N
A)	Atasözleri	Fermanlar	Resimler	Binalar
B)	Fermanlar	Atasözleri	Binalar	Resimler
C)	Binalar	Resimler	Atasözleri	Fermanlar
D)	Resimler	Fermanlar	Binalar	Atasözleri
E)	Atasözleri	Binalar	Fermanlar	Resimler

2. İnsan topluluklarının zaman içinde meydana getirdikleri belirli bir kültür düzeyini bir diğerinden ayırmak, bunları genel tanımlarla somutlaştırarak bir kavram bilgisi içinde sunabilmek ihtiyacı, insanlık tarihine ait devir ayrımlarını doğurmuştur.

Bu durumun tarih bilimcilerine sağladığı en büyük kazanım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Takvimin ortaya çıkarılması ve çeşitlendirilmesi
B) Kültürel ve etnik yapıların oluşumunun belirlenmesi
C) Tarihî olay ve olguların incelenmesinin kolaylaşması
D) Araştırmalarda diğer bilim dallarının verilerinden yararlanılabilmesi
E) Kültürel ve ekonomik gelişim arasındaki ilişkinin ortaya konması

3. “Şimdiki zaman, tarihe kendi çözümlemesini empoze ettiği takdirde onu bozar.”

Tarih biliminin araştırma yöntemiyle ilgili olarak Leon Ernest Halkin’e ait bu değerlendirmeyi;

- I. Günümüzün evrensel değerleri, kuralları ve uygulamaları ölçü alınarak yapılan değerlendirmelerde tarihî olaylarla ilgili doğru sonuçlara ulaşılamaz.
II. Bugünün dünyasında “Kabul edilemez.” olarak görülen ya da normal sayılan ve yaygınlaşmış bulunan uygulamalar, geçmişte yaşanmış olayların anlaşılmasında tarih araştırmaları için kriter kabul edilemez.
III. Tarih araştırmalarında yapılması gereken, tarihe objektif bir gözle ve dönemin şartlarını dikkate alarak bakmaktır. Bu yaklaşım sonucunda, geçmişte yaşanan pek çok olayın dönemin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik şartlarının doğal bir sonucu olduğu görülecektir.

yargılarından hangilerinin destekler nitelikte olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

4. Tarih biliminin konusunu geçmişte yaşanmış olaylar ve olgular oluşturur. Olay; tarihte insanlığı etkileyen konularda kısa sürede meydana gelen, kendine has özellikleri olan, somut bilgiler içeren, başlangıç ve bitiş süreleri belli olan gelişmelerdir. Olgu ise ----

Tarihî olay ve olgu ile ilgili bu metnin aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmasının bilimsel gerçekliğe aykırı olduğu savunulabilir?

- A) biriciktir, özgündür, yinelenmez.
B) olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede meydana gelir.
C) geneldir, süreklilik gösterir ve soyuttur.
D) belirli bir yer ve zamanla kısıtlı değildir.
E) tekrar edebilen değişimlerdir.

5. Türk tarihinde İslamiyet öncesinde ve Türk İslam toplumları tarafından diğerlerine göre “daha uzun süre” kullanılan takvimler aşağıdakilerden hangisinde bir arada verilmiştir?

A) On iki Hayvanlı Takvim - Miladi Takvim
B) Celali Takvim - Hicri Takvim
C) On iki Hayvanlı Takvim - Celali Takvim
D) Rumi Takvim - Miladi Takvim
E) On iki Hayvanlı Takvim - Hicri Takvim

6. İnsanların yaşadıkları deneyimleri kayıt altına alarak gelecek nesillere aktarma ihtiyacının;

I. takvimler,
II. tarih yazıcılığı,
III. paranın kullanımı

gelişmelerinden hangilerinin ortaya çıkmasına yol açtığı söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

7. Güneş yılı esaslı takvimi ilk kullanan topluluk olan Mısırlılar, bu takvimde yılı tohum atma, taşma ve hasat olmak üzere üç mevsime ayırmışlardır.

Bu bilgilerden hareketle Mısırlıların takvim ile ilgili çalışmalarında aşağıdakilerden hangisinin daha etkili olduğu söylenebilir?

A) Dinî inanışların
B) Yönetim şekillerinin
C) Devletler arası siyasal ilişkilerin
D) Ekonomik uğraşlar ve ihtiyaçların
E) Çevre toplumlarla yapılan ticari faaliyetlerin

8. Tarihçiler, binlerce yıllık geçmişin incelenmesini ve öğretimini kolaylaştırmak amacıyla çeşitli yöntemler geliştirmişlerdir. Bu yöntemlerden biri de tarihin dönemlendirilmesidir. Bu dönemlendirmede zaman yüzyıl veya asır adı verilen yüzer yıllık dilimlere ayrılır.

Herhangi bir yılın kaçınıcı yüzyıla ait olduğuna ilişkin aşağıda verilen hesaplama yöntemlerinden hangisinin doğru olduğu savunulamaz?

A) Bir tarih 4, 7, 9 gibi tek basamaklı ise I. yüzyıla aittir.
B) Bir tarih 20, 66, 99 gibi çift basamaklı ise I. yüzyıla aittir.
C) Üç basamaklı bir tarihin son iki rakamı silinerek kalan sayıya 2 eklenir.
D) Dört basamaklı bir tarihin son iki rakamı silinerek kalan sayıya 1 eklenir.
E) Milattan önceki tarihlerin hangi yüzyıla ait olduğunun hesaplanması yöntemi, milattan sonraki tarihlerle aynıdır.

9. “İnsanın en büyük özlemi, sürekli rüyası kronolojiyi dünyaya getirmektir. Zamanı bir defa görülebilir, ölçülebilir, hesaplanabilir şematik hâle getirelim; içimizde hemen onun bize ait olduğu, ona egemen olduğumuz kanısı doğacaktır.”

Egon Friedell’in bu sözünde ifade edilen “insanlığın özlemi ve sürekli rüyası” olan konuyla ilgili çalışmalara bağlı olarak;

I. saat,
II. yazı,
III. takvim

alanlarından hangilerindeki buluşların ortaya çıktığı savunulabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

1-A	2-C	3-E	4-A	5-E	6-B	7-D	8-C	9-D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1. Yazının icadından önce insanlar, toplumsal hafızalarını sözlü olarak kuşaktan kuşağa aktarmış ve bu yolla korumuştur. Dolayısıyla toplumlar yaratılış, tufan, kuruluş gibi hikâyelerin yanında kendi hayatlarında büyük yankılar uyandırmış kahramanları veya tarihî olayları anlatagelmıştır. Sözlü geleneğin bir ürünü olan bu anlatılar, aslında insanlığın yazılı olmayan tarihini oluşturmaktadır.

İnsanlığın “yazılı olmayan tarihi” ile ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisinin “topluma özgü” bir niteliğe sahip olduğu söylenebilir?

- A) Eski Yunan’da mit ve efsane anlatıcıları, Türklerde ozan ve âşıklar, Afrika’da topluluğun en yaşlıları sözlü kültürün aktarım görevini üstlenmiştir.
- B) Toplumlar, sözlü geleneklerini oluştururken çevrelerinde olup biten ve kendilerini etkileyen bütün olay ve unsurlarla birlikte iletişim kurdukları toplumların kültürel öğelerini de kullanmıştır.
- C) Efsaneler, mitler ve destanlar gibi halk anlatıları; zamanla hem başka kültürlerden etkilenmiş hem de diğer kültürlerin sözlü ürünlerini etkilemiştir.
- D) Anlatıların ortaya çıkışı belirli bir bölgeyle sınırlı olmayıp sözlü geleneklerin karışımından meydana gelmiş bir bütündür.
- E) Toplumlar, yazıyı kullandıkları dönemlerde bile kültürel varlıklarını devam ettirmek için sözlü geleneğin bir ürünü olan anlatıları kullanmaya devam etmişlerdir.

2. Önceleri taş, kemik, ağaç ve topraktan araç-gereçler yapan insanlar, zaman içinde madeni eriterek işlemeyi başarmışlardır.

Madenî eşyaların insan yaşamına girmesiyle;

- I. üretim ekonomisinin başlaması,
- II. daha kullanışlı araç-gereçler yapılması,
- III. takı ve süs eşyası yapımının başlaması

gelişmelerinden hangilerinin ortaya çıktığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) I ve III E) II ve III

3. Kral II. Filip’in MÖ 336’da ölümü üzerine Makedonya tahtına oğlu İskender çıkmış ve MÖ 323’te ölümüne kadar süren kısa saltanatı süresinde çok büyük bir imparatorluk kurmuştur. Büyük İskender, babasının kurduğu profesyonel orduyu güçlendirmiş, yeni silah ve savaş taktikleri geliştirmiş ve bu sayede Anadolu ve Pers topraklarını ele geçirerek, Hindistan’ın Pencap Havzası’na kadar ilerlemiştir. Doğuya yapılan seferlerle sağlanan etkileşim sonucunda Yunan kültürü ile Anadolu, Mısır, Pers ve diğer kültürler birbiriyle kaynaşmış, Helenizm doğmuştur. İskender’in kurduğu imparatorluk ve Helenizm, Asya ve Avrupa’da kurulacak imparatorlukları etkilemiştir. İskender, Mısır’da Amon-Ra rahipleri tarafından tanrı-kral, Batı Anadolu’da Didim Apollon Tapınağı kâhini tarafından “Zeus’un oğlu” olarak ilan edilmiştir.

Makedon kralı Büyük İskender ve faaliyetleri ile ilgili verilen bu bilgilerden hareketle İskender’in gücünün meşruiyet kaynağı olarak;

- I. tanrısıl,
- II. kan bağı,
- III. askerî güç

unsurlarının hangilerinden faydalandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
- D) II ve III E) I, II ve III

4. Eski Taş Dönemi’nde avcılık ve toplayıcılıkla beslenen insanlar, Yeni Taş Dönemi’nde tarımla uğraşmaya başlamışlardır. Ayrıca bu dönemde kullanılan araç ve gereçler daha sivri ve kesici hâle getirilmiştir.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İlk insanların tüketici bir hayat sürdüğüne
- B) Sanat anlayışının zaman içinde geliştiğine
- C) Üretici toplum yapısının ortaya çıktığına
- D) Araç-gereçlerin daha kullanışlı hâle getirildiğine
- E) Yaşam tarzında köklü bir değişim olduğuna

5. İlk Çağ Mezopotamya uygarlıklarından;

- I. Asurluların Anadolu'da koloniler kurmaları,
- II. Akadların daimî ve düzenli ordular kurmaları,
- III. Sümerlerin şehir devletleri hâlinde yaşamaları

durumlarının ekonomik, siyasi ve askerî alanlarla doğru olarak ilişkilendirildiği seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

	<u>Ekonomik</u>	<u>Siyasi</u>	<u>Askerî</u>
A)	II	I	III
B)	I	II	III
C)	II	III	I
D)	III	II	I
E)	I	III	II

6. İlk Çağ'da görülen koloncilik faaliyetlerinde;

- I. ihtiyaç duyulan ürünlere ulaşmak ve pazar ihtiyacını karşılamak,
- II. ülke savunmasını sınır ötesi topraklarda başlatmak,
- III. artan nüfus için yeni yerleşim alanları bulmak

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. Anadolu'da ileri medeniyetler kuran İyon ve Lidya uygarlıkları, Pers istilası sonucu ortadan kalkmıştır.

Perslerin Anadolu'da yaklaşık iki asır süren siyasi egemenliklerine rağmen kültürel açıdan fazla etkili olamaması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kültürel etkileşimin sağlanamaması
- B) Ekonominin tarım ve ticarete dayalı olması
- C) Anadolu'da daha ileri bir uygarlığın olması
- D) Anadolu halkının Persleri benimsememesi
- E) Yönetimde demokratik bir tutum izlenmemesi

8. İlk Çağ'da kurulmuş olan bazı devletlerin, ana vatan olarak kabul ettikleri toprakları dışındaki ya da kendi topraklarından daha uzak bölgeleri siyasi, kültürel, özellikle de ekonomik yönlerden himaye altına alma faaliyetlerine "kolonicilik" denir. Bu dönemde İyon, Yunan, Fenike, Asur gibi uygarlıkların yürüttüğü kolonizasyon hareketleri, Yeni Çağ'da sömürgecilik (müstemlekecilik-emperyalizm) hareketlerine dönüşmüş, tarihteki etkisini artırarak sürdürmüştür.

Buna göre koloncilik faaliyetlerinde bulunan devletlerin;

- I. ekonomik yönden kalkınma,
- II. ucuz ham madde, ürün ve iş gücü elde etme,
- III. kültürel, dinî ve siyasi olarak yayılma

kazanımlarından hangilerini elde etmesi beklenir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Çevre kültürlerin de etkisiyle mimari bir üslup olarak oluşan İyon nizamı, İyonya olarak adlandırılan Batı Anadolu kıyıları ve Ege Adalarında yaygın olarak benimsenmiştir. İyon tapınakları Yunan uygarlığını kuran Dor nizamındaki tapınaklara göre daha ince ve yüksektir.

Buna göre İyon nizamı için;

- I. Gelişim aşamasında özgün bir karakter kazanmıştır.
- II. Ortaya çıkışında farklı kültürlerle etkileşimin etkisi olmuştur.
- III. Ege uygarlıklarının tapınak mimarisindeki etkili nizamlarından birisidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

1-A	2-B	3-E	4-B	5-E	6-B	7-C	8-E	9-E
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1. Büyük İskender'in MÖ 336'da çıktığı Asya Seferi'yle başlayan süreçte Yunan uygarlığı ile Doğu uygarlıkları kaynaşmış ve bunun sonucunda "Helenizm" doğmuştur. Bu dönemde bilim, sanat ve kültürde önemli gelişmeler yaşanmıştır.

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Helenizm, ekonomik refah seviyesini yükseltmiştir.
- B) Askerî harekâtlar kültürel etkileşime neden olmuştur.
- C) Helenizm Dönemi'nde bilimsel çalışmalar hız kazanmıştır.
- D) Büyük İskender, kültürel ve bilimsel faaliyetleri desteklemiştir.
- E) Helenizm, kültürel birikimlerin kaynaşması sonucu ortaya çıkmıştır.

2. İlk Çağ Mezopotamya uygarlıkları;

- ilk yazıyı,
- ilk yazılı kanunları,
- ilk anayasayı,
- ilk mutlak krallığı,
- ilk kütüphaneyi,
- ilk daimî ve düzenli orduyu

oluşturmuşlardır.

Bu bilgilerden hareketle Mezopotamya ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Tarihî devirlerin başladığına
- B) Arşiv çalışmaları yapıldığına
- C) Çevre kültürlerden etkilendiğine
- D) Yasaların egemen kılınmaya çalışıldığına
- E) Siyasi ve askerî gücün artırılmaya çalışıldığına

3. Paleolitik Dönem'de insanların küçük gruplar hâlinde ve göçebe olarak yaşamalarına yol açan nedenler arasında;

- I. ateşin kontrol altına alınması,
- II. iklim koşullarının elverişsiz olması,
- III. avcılık ve toplayıcılıkla uğraşılması

durumlarından hangilerinin yer aldığı söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

4. Eski bir yerleşim yerinde yapılan kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan;

- I. oraklar,
- II. saban demirleri,
- III. tahıl öğütme taşları,
- IV. sulama kanalları

buluntularından hangileri o yerleşim yerinde tarımsal üretim yapıldığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II ve IV

5. Tarihî ilk yerleşim yerlerinden biri olan Anadolu'da yerleşik hayata dair izler MÖ 9. binyıllara kadar ulaşmaktadır.

Anadolu uygarlıklarına ait aşağıdaki özelliklerden hangisinin yerleşik hayata geçilmesiyle doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Araç-gereç yapımının gelişmesi
- B) Güçlü ordulara sahip olunması
- C) Mimari eserler inşa edilmesi
- D) Ticaret faaliyetlerinin gelişmesi
- E) Denizcilik çalışmalarının yapılması